

Z. Br.

Szesnastowieczna Księga wysp B. Bordona

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 12/4, 861

1967

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SZESNASTOWIECZNA KSIĘGA WYSP B. BORDONA

W nrze 4—5/1967 miesięcznika „Pomorstvo” V. Bohinec, profesor historii na uniwersytecie w Lublanie, opisał znajdujące się w Narodowej i Uniwersyteckiej Bibliotece w Lublanie rzadkie dzieło *Insolario di Benedetto Bordone*, wydane w Wenecji w 1538 r. (jest to wydanie trzecie; pierwsze wyszło w 1528 r.). Zawiera ono opisy i liczne mapy wysp świata. Księga I tego dzieła, licząca 36 stron, przedstawia wyspy Atlantyku, w tym nowo odkryte wyspy Ameryki Północnej, wyspy Europy zachodniej i północnej i zachodnioafrykańskie. Księga II (95 stron) opisuje wyspy Morza Śródziemnego, księga III (16 stron) — „Oceanu Wschodniego i mórz indyjskich”, a więc Wyspy Japońskie, Archipelag Sundajski, Cejlon, Madagaskar i Zanzibar. Na końcu znajduje się tekst o „Indiach zwanych Nową Hiszpanią”, czyli o Ameryce.

W księdze II 4 stronie i 5 map poświęcone jest wyspom Adriatyku. Mapom tym autor artykułu w „Pomorstwie” poświęca najwięcej uwagi.

Na końcu artykułu znajduje się nieco danych o autorze *Insolatio*. Benedetto Bordone, zwany też Bordon, urodził się w Padwie w 1460 r., zmarł w Wenecji w 1539 r. Początkowo interesował się astrologią, następnie poświęcił się studiom geograficznym. Sam się określał jako *miniator*. Był kartografem, a także miniaturzystą i drzeworytnikiem i jako taki był ilustratorem licznych książek. Zajmował się też przekładami autorów antycznych na język włoski. W 1912 r. w t. 19 „Rivista Geografica Italiana” R. Almagià poświęcił mu artykuł *Intorno a Benedetto Bordone e alle sue opere*.

Z. Br.

Z HISTORII ŻAGLOWCÓW WYBRZEŻA JUGOSŁOWIAŃSKIEGO

W wydanym w 1966 r. 14 tomie rocznika Muzeum Morskiego w Kotorze — „Godišnjak Pomorskog Muzeja u Kotoru” Milovoj Š. Milošević ogłosił pracę zawierającą techniczną analizę brygantyn i brygów pobrzeża Zatoki Kotorskiej z lat 1810—1884.

Z. Br.

EWOLUCJA JACHTÓW ŻAGLOWYCH

W nrze 244 „La Revue Maritime” (czerwiec 1967 r.) J. Marie i L. Haffner ogłosili obszerny artykuł *Yachts, yachting et yachtmen*, którego część pierwszą wypełnia rys historyczny żeglugi „przyjemnościowej” (*la navigation de plaisance*). Statki tej żeglugi rozwinęły się ze statków przeznaczonych do przewozu ludzi (wojska itd.). Autorzy dają tu kolejno charakterystyki techniczne statków przeznaczonych dla celów rozrywkowych: egipskich, fenickich, greckich, rzymskich, średniowiecznych, z wieków XVI—XVIII, wreszcie z XX w. (żaglowych, następnie z dodatkowym napędem mechanicznym). Osobny rozdział historycznej części artykułu przedstawia ewolucję konstrukcji jachtów żaglowych: regatowych i turystycznych w wiekach XIX i XX do drugiej wojny światowej. W ostatnim rozdziale tej części autorzy przedstawili kilka sławnych jachtów XIX w.

Z. Br.